

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohánytőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felölös szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Dmke.

A mi szegény agyonsanyargatott hazánk sok intézménye van, melynek külső mesterkelt fénye, hamis disze tévedésbe ejti az embereket, s eltakarja azt a szomorú, megdöbbentő valót, mely a belsejében sorvasztja szárait, gyökereit. Egy ilyen intézmény a Délvidéki Magyar Közművelődési Egylet, vagyis köznyelven a *Dmke*.

Mielőtt ezt bizonyítanánk, ide igatjuk *Lázár Györgynek*, Szeged város kitűnő polgármesterének a *Dmke* közgyűlésén mondott beszédének idevonatkozó részét:

Az egyesület élete az utóbbi időben dekadenciába esett. A hanyatlás oka az erők elégtelensége s erre vonatkozóan el kell olvasni az alapszabályokat. Az ember szinte megdöbben a munka nagyságától, sokirányúságától, melyet az egyesület maga elé tűzött. A reálitás hiánya első tekintetre nyilvánvaló. A harmadik oka az egyesületi élet általános pangása, mely nem szorul bizonyításra. Rengeteg sok az egyesület, valóságos raffinériával gondolnak ki homályos célu egyesületeket, hogy bankettezhessenek és községi segélyért folyamodhassanak. A. D. M. K. E. ne vállaljon sokarányú és lehetetlen feladatokat amelyekhez nincs kellő anyagi ereje, hanem elégedjék meg érdemes tanítók jutalmazásával, gyermekmenhelyek, ovodák, népiszkolák segélyezésével, esetleg föllállításával valódi nevelő-intézetek, ne pedig haszonra dolgozó internátusok létesítésével.

A *Dmke*nek kezdettől fogva fogva irányítója, intézője, lelke egy *Gallovich Jenő*

nevű szegedi újságíró, aki mindenhez ért, csak ahhoz nem, miként kell ily nagyarányú hatalmas intézmény erkölcsi és működési alapját megvetni, megszilárdítani s törekvésének alapszabályszerű céljainak érvényt szerezni. Vagy ha ért ehez, hát rossz, hamis, káros irányban fejti ki a saját és fejteti ki az egylet működését. Többet törődik önmagával, személyi dolgaival mint az egylettel. A saját egyéni érvényesülésének utat tör még az egylet rovására, kárára is. Még attól se riad vissza, hogy céljainak elérése kedvéért, az egyletet társadalmi, kulturális jellegétől megfosztva a pártpolitikai kortestanyák színvonalára süllyesse.

A koalíciós korszakot megelőző időben, amikor a szabadelpvűpárt uralkodott ezt a politikát szolgálta s hogy ez könnyebben menjen, *Rónay Jenő* akkori főispán, a 67-es párt exponensét segítette az elnöki székbe. Amikor pedig a koalíciós idők köszöntöttek hazánkra, a derék *Gallovichnak* első dolga volt, hogy *Rónay* leköszönését kieszközölje s helyébe a 48-asoknak akkor rettegett oroszlánját: *Justh Gyulát* juttassa. De ezzel még nem elégedett meg, hanem a választmányba és az összes bizottságokba *Justh* politikai híveit juttatta. Nem volt *justh*párti politikus, aki a választmányba vagy a bizottságokba be ne jutott volna. A 67-esek pedig proskribálva lettek.

Mikor már kisdud játékaival szépen előrehaladt, a kedves főtitkár úgy vélte, hogy a *Dmke* csak úgy lehet boldog, csak úgy teljesítheti üdvös feladatát, ha a haza

öt mandátummal ajándékozta meg. Megalakította tehát az Alföldi Függetlenségi Pártot. *Mukicsnak* *Baloghynak* és a többi hallhatatlanoknak — persze önmagának is — vezérszerepet juttatott. Kikiáltotta magát képviselőjelöltnek. Föl is lépett *Versetzen*, ahol azonban úgy bántak el vele, mint hasonszerű elvbarátaival.

Azután hivatalos lapokat is alapított. Ahány selejtes organuma volt az alföldi sajtónak, valamennyi megkapta a: »*Dmke* hivatalos lapja« címét és jelleget. Ezért nem járt valami nagy kötelezettség, csak az a hazafias missio, hogy *Gallovichnak* önmagát dicsérő kommunikéit le kellett közőlni.

És amikor a koalíció, de legkivált a *Justh*párt csufos bukása bekövetkezett *Gallovich* volt az első, aki cserben hagyta nyáját. *Justh*nak el kellett hagynia az elnöki székét, s raffinériával beleültette *Dániel Ernőt*, s *Argus* szemekkel vigyázott, nehogy a *Justh*párti társaság kibővüljön és kompromitálja az intézményt. Most a munkapártot boldogítja jóindulatával. Ennek kebeléből szedegeti a jóhangzású neveket. Ezeknek segítségével szeretné a vármegyétől, a közsegektől a ropogós bankókat kivásalni.

Mi azonban óva intünk mindenkit, hogy mindaddig, míg a *Dmke*ben a régi rendszer, a régi gazdálkodás tart, egy árva fillért se adjanak erre a célra.

40 év előtt.

Bergám.

Alig tűnt el *Palkó Veszprém*, Somogy megyéből is, a láthatárról is, csakhamar másik támadt utána *Baranyában*. Valami *Bergám* nevű. Nevéről jelleméről itélve aligha magyar. — *Palkó* rabló volt, ez meg haramia. A kettő között nagy a különbség; az előbbi nem öl, ha csak nem önvédelemből; nem rabol ott, ahol kevés van; hanem ahol több marad; némi gavallér tempo is találkozik benne, s bizonyos rokonszenvet tud kelteni. — A haramia szivtelen. Gyilkol, hogy eltüntessen tanut, bizonyosságot; a menyasszony kezéről lehurja a gyűrűt; az istenházából elviszi a megszentelt poharat; a rabolt pénzből senkinek sem juttat, csupán a szeretőjének, rejtegetőjének; még a szegény is retteg tőle s az akasztásnál senki se mondja, hogy nem az kellett neki.

Bergám haramia volt. Rabolt, gyilkolt; semmi olyan emlék nem maradt fenn róla, ami csak kissé is enyhíthetné gonoszágát. Amilyen volt élete, olyan volt halála is. — Elbeszéltem, eléggé érdekes az.

A kalandorok általában kevés ideig tartózkodnak egy helyen, hogy rájuk ne akadjanak. — *Bergám* is bujkált erre-arra kilenc tagu bandájával, nem mert egy helyen maradni sokáig. Mert a haramia akárhogy hencge is vitéségével, mikor csak az ő kezében van puska, a megtámadottban pedig semmi; vagy mikor szorul a kapca s valami félszerben élet-halál harcot kell vívnia... de máskor megjíjed falevél zörgéstől, mindenki szemétől, kis gyermek lármájától; ezért kerülök a világosságot; nappal rejtőzködni, éjjel mozgolódnak; az éjjel az ő nappaluk; azaz ellentétben élnek a természet törvényével, a társadalmi renddel;... ha ugyan élet laz, melynek

nincs egy pillanatnyi nyugalma. — Mert nekik nincs. — Ezért sildbakolnak éjjel nappal. — A banda fele felváltva strázsálja a másik felét. — Egyik fele fedél alatt alszik, a másik fele a szabadban őrt áll. Minden kocsizörgés, minden távoli kaszavillogás, még a finóm-puska csillogás is megrémíti. — Bizony tökkel ütött marha, aki e nyugtalan életre adja magát; annyival inkább mert a mai rendezett viszonyok között alig pár hónapig huzhatja nyomoruságos tengődését.

A sokfelé bujkálás után *Bergámék* is szertettek volna valami megbízhatóbb háztartásra. Akadt is ilyen a bogdósi bírónál, ki régebbi időből ismerőse volt *Bergámnak*. — Gyöngye jellem. — Nem tudott ellentállni a zöld hasu hölgyeknek, kik az ezres bankókon kivántaják magukat. — A betyárok biztonságban érezték magukat — melyik ördögnek jutna eszébe épen a bíró pajtájában keresni őket?

Néhány hét múlva azonban eszébe jutott a bírónak, a kutra járó korszó tragédiája, hát szeretett volna tudni a veszedelmes vendégeken. Ámde könnyű szállást adni a tótnak, de ezt a sziveskedést igen felfofozza a példabeszéd. Mert a háziúrkodás nem utolsó foglalkozás, de csak akkor, ha ő az úr a háznál. Itt pedig aligha ő volt, mert ime a szállást nem meri nyíltan felmondani. Mit cselekedjék?... Elég volt a rettegésből, megbánásból. A statárius nem sokat teketóriáz a háztartásával sem. Aki valamit akar, de nyíltan nem meri, hát cselhez folyamodik; az ilyen ember nem igen törődik azzal, hogy bele verje-e a tövist más lábába, csak a magáéból kihuzhassa. Erre szemelte ki régi jó komáját, az odaváló tanítót, *Dús Sándort*; egy ötven év körül ballagó hebegő nyelvű embert, ki sokszor panaszkodott előtte borozás közben szegényes sorsáról.

A furfangos bíró így szólt egyszer hozzá: Hejh! Komám! mondanék én magának valamit,

ami segíthetne a maga sorsán... ha titkot tudna tartani... Hogyne tudna ilyen kérdésre, a reménykedő szegény. Ugyan mi lehetne az?... Hát, kedves komám, itt járt nálam *Bergám*, azt mondta, hogy magát egész életére boldoggá tenné, ha háztartást adna neki. De bizony meg is tehetné, mert senki meg nem tudná, mivel szolgabíró, pandur iskolában még soha nem keresett rablófélt. Hát nincs mitől tartania. Itt a kedvező alkalom, nyissa ki markát a szerencsének. Most is akkora csomó nagy bankót mutogatót, hogy csak elállt bele szemem szám.

Ennek a *Dús Sándornak* volt egy *Zsoldos* nevű sógora, Somogy megye kitűnő csendbiztos, a rablók réme, hatalmas természetű vakmerő ember; de aki épen vakmerőségének lett szomorú áldozata.

Egyik holdvilágos estve kocsin utra kelt 14 éves fiával, hogy *Csurgóra* vigye az iskolába. A görögali utszéi csárdában nagy világosságot lát. Megállítja lovait. Leszáll. Benéz az ablakon. Hát csak elámul, hogy együtt látja dorobézolni a régóta keresett bandát. Elfogta a csendbiztos láz, az a delirium, mely megzavarja az elmét, mely nem számol a lehetőséggel, mely csupán arra gondol, hogy elfogja az egész bandát. Borzasztó, képtelen gondolat. Egymaga?... Nem haboz. Fogja puskáját, betaszítja az ajtót, dörgő hangon kiált: senki meg ne mozduljon. A rablók felugrának. A lövés eldördül; egyik holtan hanyatlik az asztalra, de a másik pillanatban dörög a rablók fegyvere is, s a csendbiztos is holtan roskad össze. A rablók kiugrának. Látják, hogy senki nincs kívül; megölik a gyermeket is; a két holttestet felteszik a kocsira, letakarják pokróccal; a lovakat visszafordítják, közéjük csapnak s azok haza ballagván, megálltak kapuja előtt.

Az ujvidéki városi polgári párt.

A szomorú emlékü koalíciós uralom ujvidéki maradványai nem tudnak beletörödni abba, hogy a közvélemény a közéleti cselekvés teréről leszoritotta őket. Minden alkalmat megragadnak, hogy a hatalom bárkájába kapaszkodhassanak.

A jövő hónapban részleges képviselőválasztás lesz. Mindent elkövetnek tehát, hogy embereiket, de legkivált az öblös torkukat bevigyék a városi színházba. De mivel saját gyengeségük és tehetetlenségüknek teljes tudatában vannak, a saját diszreditált firmájuk alatt nem mernek előlépni, hanem a *Városi Polgári Párt* hangzatos gyűjtőnév alatt indulnak hódító körútra. Így azokra is számíthatnak, akik sértett hiúságból avagy más közismert okból nem tudnak a nemzeti munkapárthoz huzódni. Ilyen férfiut már találtak is *négyet*.

Harci csalafintaságokkal teljesen összhangban áll a programjuk. Fűt-fát, tücsköt-bogarat ígérnek. Csak egynéhány ilyen *böles és kivihető* programpontra igatunk ide:

1. *Uj vármegyét* Ujvidék székhelyül.
2. Máv. üzletvezetőséget,
3. Jogakadémiát.
4. Muzeumot.
5. Szobrokat.
6. Gabonatözsédét és (ne méltóztassanak nevetni.)
7. Strandfürdőt.

A budai királyi várnak, az országgyűlés két házának és a Bazilikának Budapestről Ujvidékre való elhelyezését *most még* nem kívánják, de később alighanem ez is sorra kerül.

Csak azt nem értjük, hogy ezek a jó urak — ha ily szépen tudnak követelődni — miért nem ágaskodtak akkor, amikor uralmon voltak: a koalíciós érában.

Ha ez a program se tud szavazókat csodítani, akkor Barokáldi mester mutatványai se képesek erre.

A Kigyós-ér szabályozása.

A *Kigyós-ér* szabályozásának a kérdése már 2 évtized óta foglalkoztatja és izgatja a Felsőbácska gazdatársadalmát.

A Kigyós-ér, mely a Felsőbácska majdnem valamennyi községét érinti, gondozatlan, szabályozatlan s emiatt sok kárt okoz a mentén elterülő réteken és kaszálókon. Azokat szinte hasznavehetetlenekké teszi. A gazdák érdeke tehát, hogy ez az ér szabá-

A nagy bankók e, vagy a rég táplált boszszu, (ami valószínűbb) . . . elég az hozzá, elfogadta az ajánlatot: nem bánom, hát jöjjenek, — oda is mentek. — De mindig csak fele volt a szobában, fele kint strázsált. — Hetek teltek el. Innét intézték rabló portyázaikat erre arra. Rejték helyüket nem birta felfedezni a vármegye. Egészen jól érezték magukat az »Urambátyám« hajlékában; ki hogy megnyerje feltétlen bizalmukat még rabló kalandra is elment velük. Ő állt őrt a haranglábnál a sellyei uradalom kirablásakor.

Ámde ő is ismerte a kutra járó korsó tragédiáját . . . hát idejét látta megszabadulni tőlük; de nem úgy, mint a bíró koma, hanem . . . örökre.

Bement Pécsre az alispánhoz, előadta az egész dolgot, a betyárokkal való összekötését s hogy most élve-halva . . . de megsemmisítí őket. Az alispán kapott az ajánlaton; rögtön értesítette a siklósi szolgabíró, hogy Dús Sándort nevezte ki Baranyamegye csendbiztosának, kinek nyolc pandurt adjon feltétlen rendelkezésére az általa kijelölendő időben.

A rizikó vállalathoz szükséges eszközöket megkapta: álomport, ellenport és 8 pandurt. A porokat csak elviheti látatlannal, de hogy megy el látatlanul nyolc pandur Siklóstól Bogdátáig? mert bizonyos, hogy ha valaki felismeri őket, hát előbb megtudja Bergám az ő börtelgráfjai által mint ők a községig elérnek . . . akkor pedig jaj pandurnak is, urambátyámoknak is. Tehát a beszivárgásnak is egészen titokban kell megtörténnie.

Hetesy Viktor.

lyoztassék, hogy a rétek és kaszálók hasznavehetővé tétessenek s ezáltal az e miatt elhanyagolt állattenyésztés új lendületet vehessen.

Az ügy aktái sokáig heverték a hatóságok büroiban. *Latinovits* Pál ny. főispán, a regőczei kerület orsz. képviselője most ujabbán kezébe vette a dolgot, az illetékes hatóságoknál eljár, aminek már meg is van az eredménye, amennyiben *Ottlik* Iván földmívelési államtitkár — amint azt alábbi levele igazolja — megtette az első intézkedést az ügy rendezésére.

Latinovits Pálhoz ez ügyben intézett levele így szól:

Igen tisztelt Barátom!

Szives érdeklődésed folytán van szerencsém az alábbiakat nagybecsű tudomásodra hozni:

A Kigyós-ér lecsapoló társulat által létesíteni szándékolt vízimunkálatok engedélyezése ügyében hozott elsőfoku alispáni határozatot a Ferenc-csatorna r. t. megfélemberte. A felebbezést a közigazgatási bizottság mint elkésettet visszautasította. Ezen visszautasító végzés ellen a Ferenc-csatorna r. t. felfolyamodást adott be, mely ide terjesztetett fel elbírálás végett.

Miután az 1901. évi XX. t.-c. 5. §-a értelmében a felebbezés visszautasítása tekintetében elsőfokon ez ügyben eljár elsőfoku hatóság, másod és végsőfokon pedig a másodfokon eljárni hivatott hatóság illetékes határozni:

a folyó évi szeptember hó 25-én 83533/411. sz. alatt Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságához intézett határozattal a közigazgatási bizottságának visszautasító végzése *megsemmisített* és a vármegye alispánja utasította, hogy a Ferenc-csatorna r. t. által az elsőfoku határozat ellen beadott felebbezés elfogadása vagy visszautasítása tekintetében *végzésileg elsőfokon határozzon*.

Tisztelő kész hived:

Ottlik Iván,
államtitkár.

Az ügy, melynek rendezése érdekében *Lollock* Alajos regőczei nagybirtokos, mint elnök és *Hiel* jegyző, mint titkár szintén sokat fáradoznak, — mint értesülünk — a vármegyei közig. bizottság legközelebbi ülésén kerül tárgyalásra.

Bácsmegyeiek viszontagsága Amerikában.

— Saját tudósítónktól. —

New York, 1911. nov. 14.

Bácsmegyei kivándoroltaknak viszontagságairól ezeket jelentik hivatalosan Ellis Islandról:

Apatinból három gyermekével János, József és Antall, akik 4, 7 és 15 évesek, érkezett a 40 éves Heibl Katalin a *Carpatia* hajóval, hogy *Plolé* Mihályhoz utazzék *Milwaukeeba*, Wis., ahol az a 10-ik Ave. 1707 szám alatt lakik és aki az özvegyet azért hozatta ki, hogy nőül vegye. A vizsgáló bíróság visszatartotta őket és felszólította a vőlegényt, hogy ha már egy egész családot vesz nőülésével házába, úgy affidavitet küldjön be, amely szerint a jövevényeket elartani is képes. Egyidejűleg pénzt is kell küldenie számukra utazási költségre.

Három évig volt az Egyesült-Államokban a 25 éves Bender Krisztina, midőn folyó évi április hóban hazautazott apjának meglátogatására *Feketehegyre*. Nagy beteg apja időközben elhalt és így a leány magával hozta 13 éves fivérét, mert az anya már korábban elhalálozván, a gyermek árván és gondozó nélkül maradt. Nagybátyjukhoz, *Hankofszky* Pálhoz kívánnak utazni *Clevelandba* (O.) ahol az a *Hamilton Ave.* 1911 szám alatt lakik és akinek gyermeke nem lévén, azért hozatta ki a fiút, hogy örökre fogadja. Ha egy erre vonatkozó affidavitet küld be a hatósághoz a jövevényeket kibocsátják.

Barócéről érkezett a 26 éves *Hober* Éva, aki már korábban is volt az Egyesült-Államokban és

akinek magával hozott három gyermeke közül a két éves *Erzsébet* itt született. Férjéhez, *Hober* Mihályhoz akar utazni *Youngstownba*, O., aki ott a *Water Str.* 523 szám alatt lakik. Most látja csak be — persze már későn — milyen baj reá nézve, hogy magával hozta a 10 éves *Steinitz* Terézt és ennek 8 éves *Katalin* nővérét, akik szüleikhez, illetve apjukhoz, *Steinitz* Ádámhoz iparkodnak, akinek címe: *R. F. D. 1. Mc. Gregor, Mich.* Mindnyájukat visszatartották, nemcsak affidavitért, de azért is, hogy előbb a *Steinitz* gyermekeknek apja arról is gondoskodjék, hogy miként folytassák gyermekei utjokat *Mc. Gregorba*.

Ujvidékről érkezett a 48 éves *Wirth* Ádám 17 éves *Augusta* leányával, hogy nejehez utazzék *Brooklynba*, N. Y., ahol a felesége valahol szolgálatban áll. A vizsgáló bíróság átadta őket a *Menháznak*, amely gondoskodni fog számukra megfelelő munkáról s egyuttal *Wirthné* címének kinyomozásán is dolgozik.

Rácmiliticsről az *Uranium* hajóval ideérkezett 20 éves *Hill* Vendelnek az volt a veszte, hogy az őt lajstromozó tisztviselő előtt, minden tétozás nélkül őszintén bevallotta, hogy otthon verekedésért öt hónapig ette az álladalom kosztját, más szóval: bezárva volt. A tisztviselő ezen vallomása folytán a vizsgáló bíróság elé állította és mivel ott vallomását megismételte, kizárták. Legközelebb deportálni fogják.

Temerini olvasóegylet jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Temerin, 1911. nov. 27.

A *»Temerini Olvasóegylet«* 1911 november 25-én, igazán lélekiemelő, nem mindennapi fényes ünnepély keretében ülle meg félszázados fennállásának jubileumát.

Az ünnepély programja a következő: Az egylet izlésesen feldiszitett nagyterme a jelzett napon este 6 órakor megtelt előkelő közönséggel fél 7 órakor az egylet választmánya *Vermes* Vince a népszerű jegyző mint igazgató vezetése mellett *Mathkovits* Béla főispán lakására ment, hogy felkérjék ez alkalomból összehívott diszközgyűlésen való megjelenésre valamint elnöki minőségben való vezetésére.

A főispán legnagyobb örömmel tett e kérésnek eleget. Majd a választmány kíséretében megjelent a Casino helyiségében, ahol rendkívül meleg ovációban részesülve az elnöki széket elfoglalta.

Ezután *Kern* Zsigmond tanító által ügyesen összeállított és nagy zenei tudással vezetett négyes férfikar elénekelt a Hymnust amelyet a közönség állva hallgatott.

Ezt követte a népszerű elnök, *Mathkovits* főispán elnöki megnyitója. Szónoki lendülettel köszöntötte az ünnepi közönséget, köztük első sorban a még életben és jelen levő 6 alapítót, továbbá a hölgyeket, a tisztikart és a választmányt. Végül megnyitotta a közgyűlést.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után *dr. Jeszenszky* Béla, a népszerű községi orvos ismertette az egylet 50 éves történetét. Az egylet gazdag eredményű működésének minden fordulatát, jelenségét hiven, lelkiismeretesen, vonzó modorban, nagy hatással ismertette. Fejtegetéseit élvezettel hallgatták és tetszéssel fogadták.

Mathkovits elnök meleg köszönetet mondott az előadónak becses előadásáért, majd indítványozta, hogy a diszközgyűlés is köszönetét nyilvánítsa s beszédét szószertint jegyzőkönyvbe igtassa. Ezt az indítványt a közgyűlés egyhangulag, nagy lelkesedéssel fogadta el.

Elnök ezután hatásos beszédben bezárta a diszközgyűlést.

Befejezésül a férfikar ügyesen énekelt a szózatot.

A diszközgyűlést bankett követte, amelyen néhány nagyon szellemes pohárköszöntő hangzott el. Így *Vermes* Vince jegyző, mint a *Temerini Olvasóegylet* érdemekben dus igazgatója rövid de tartalmas szavakban köszöntötte a bankett fényét emelő közkedvelt elnököt, *Mathkovits* Bélát, aki zajos tetszés közt a hölgyeket és a 6 jelenvolt alapítót éltette.

Dr. Jeszenszky Béla és *Göbel* Ferenc tuka-

rékpénztári igazgató szintén nagy hatással be-
szélték.

Banket utáni tánc következett, melyben
községünk előkelő hölgyei is részt vettek. De
résztvevett abban a 6 alapító is, kik közül a legfiata-
labbb 72, a legöregebb 92 éves. Mindvégig pom-
pás jókedv, csillogó kedélyhangulat uralkodott.

A kereskedelmi és iparkamara alakuló ülése.

— A titkári hivatal jelentése. —

Szeged, 1911. nov. 28.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara
ujjonnan megválasztott tagjai kedden délután
gyűltek össze alakuló, illetve elnökválasztó gyű-
lésre és amint ez előre látható is volt: teljes
egyértelműséggel s az érdemek megbecsülését
jelentő lelkesedéssel választotta meg elnökévé a
kamara *Szarvady* Lajost, a kereskedelmi osztály
elnökévé: *Weiner* Miksát, az iparosztály elnöké-
vé: *Rainer* Károlyt. — Mindhármán régi, érde-
mes tagjai a kamarának. *Szarvady* Lajos immár
a negyedik ciklusban tölti be felelősségteljes és
díszes állását a kamarai elnökségben, rendkívül
nagy odaadással, ügyszeretettel, tapintattal és
avatottsággal szolgálván a kerület, kereskedelmi
és ipari érdekeit. Buzgó és érdemes munkatársa
az elnöknek e szép feladatának betöltésében
Weiner Miksa, aki a kamara megalakulása óta
elnöke a kereskedelmi osztálynak és *Rainer*
Károly, aki most szintén a negyedik ciklusban
vállalja az iparosztályi elnökséget s akik szintén
nagy lelkesedéssel és odaadással tett közérdekű
munkálkodásuk révén érdemelték ki az érdekel-
teknék ismételtlen megújuló bizalmát és ragasz-
kodását.

Az alakuló ülést *Somogyi* Szilveszter főka-
pitány, mint a kamara újjalakulását előkészítő
központi bizottság elnöke, hívta össze és nyi-
totta meg a kamara feladatait méltató szép be-
széd kíséretében. Felhívására a kamara tagjai
előbb egyhangú lelkesedéssel elnököt választot-
tak *Szarvady* Lajos személyében, akit küldöttség
hívott meg az ülésre. Közben megejtette elnök-
választását úgy a kereskedelmi, mint az iparosz-
tály is.

Szarvady Lajos nagy éljenzés között fog-
lalta el *Somogyi* Szilveszter üdvözlő beszéde
után elnöki székét és nagyszabású beszédben
fejlette ki működésének programját. Ismertette
azon feladatokat is, melyek megvalósítása érde-
kében a közeljövőben buzgokolni kell a kama-
rának és támogatását kérte a kamara tagjainak.

Somogyi Szilveszter főkapitány, az alakulás-
ról felvett jegyzőkönyvet nyomban hitelesítette,
befejezettnek jelentette ki a közreműködését s
szerencsét kívánva az új kamara munkásságához,
átadta az ülést vezetését az új elnöknek, aki az
első érdembeli kamarai teljes ülést nyomban meg-
nyitotta.

Perjéssy László titkár, az elnöki előterjesz-
tések során beszámolt több közérdekű rendelke-
zésről, bejelentette *Beöthy* László kereskede-
lemügyi miniszter hivatalba lépése alkalmából
küldött leiratát, melyben a kamara támogatá-
sát kéri.

Jelentette azt is, hogy a kamara a Minisz-
tert hivatalba lépése alkalmával sürgönyileg
üdvözölte.

Ezután a titkári jelentést vette tudomásul
a teljes ülés és áttért a napirend tárgyalására.

Ennek során *Cserzy* Mihály beltag azon
indítványa szerepelt elsőnek, mellyel az iparos-
és kereskedő-tanoncoktatás ingyenessége érde-
kében javasolt lépéseket tenni. A teljes ülés
érdemleges előkészítés végett kiadta az ügyet az
osztályoknak.

Elrendelte ezután a kamara a kereskedelem-
ügyi Miniszter kívánságára, hogy a kerület építő
ipara s az ezzel kapcsolatos más iparágak helyze-
tére vonatkozó pontos statisztikai adatok gyűjtés-
senek, véleményt szolgáltatott továbbá a teljes
ülés a vegyítéstudományok fejlesztéséhez kötése, a
szinszappan elnevezés alatt forgalomba kerülő
árúk minőségének meghatározása, Ottömös és
Szeghegy községek hetivásári helypénzszedési
díjszabása, Bácsfőváros hetivásári állatfelhajtás
iránti kérelme, a szegedi közúti vashid vámdij-
szabályzatának meghosszabbítása s más hasonló
ügyekben. Az aradi és temesvári társ kamaráknak
a szállítási póthatáridők tultengése s a vagon-
hiány bajai tárgyában tett felterjesztések támoga-
tásán túl a vasúti szállítás körül felmerült egyéb
hiányok tárgyalására anket összehívását kéri a
kamara. Felhatalmazta ezután a teljes ülés az
elnökséget, hogy a régebben tervbe vett kamarai
tarifa-osztályt most már a miniszteri jóváhagyás
értelemben szervezze és végül segélykéresek s
ösztöndíjak odaitélése tárgyában határozott a
kamara.

A Dmke zombori fiókja.

A kultura iránt érzékkel bíró néhány
lelkes férfiú közbevetésével legközelebb
megalakul, vagyis újból életre kel a Dmke
zombori fiókja. E végből fölhívást is bocsát-
ottak ki, mely így szól:

Öt év előtt Zomborban nagy ünnepség
keretében megalakult a Délmagyarországi Magyar
Közművelődési Egyesület Bács-Bodrog vármegyei
és zombori fiókja. A nagy lelkesedést, mellyel a
megalakulás történt, csakhamar a legnagyobb
közöny váltotta tel, aminek következménye az lett,
hogy a fiók elaludt, feloszlott. Pedig lehetetlen,
hogy a magasztos hivatást teljesítő DMKE épen
a hatalmas Bácskában ne tudjon fényes eredmé-
nyeket felmutatni, míg a szomszédos vármegyék-
ben mindenütt a magyar kultura terjesztésében
és fejlesztésében elsőrangú tényező.

Ennek az Egyesületnek, illetve az Egyesület
Bács-Bodrog vármegyei és zombori fiókjának
felélesztését akarjuk, s ezen törekvésünkhöz
mindenkinek, aki a magyar kulturáért lelkesedik,
támogatását kérjük.

Zombor, 1911. június hó.

Az előkészítő bizottság nevében:

Ij. Vojnits István,

Bács-Bodrog vm. és Zombor sz. kir. város főispánja.

Molnár Károly.

Krump Vilmos.

Vezércikkünkben már kifejtettük, hogy
a Dmke szegedi központja, illetve annak
vezetése iránt nem nagyon lelkesedünk.
Azonban semmi kétségünk, hogy *Vojnits*
István főispánt, aki minden szép, nemes és
hasznos dolog iránt magyar szívének min-
den érzésével lelkesedni tud és *Molnár*
Károly udvari tanácsost, a bácsmegeyi köz-
élet eme hasznos tagját, a fiók létesítésének
a szándékában magasztos célok vezérlik s
így a magunk részéről szívesen látjuk az
eszmé megvalósítását, ha az *alapszabályok-
ban olyan rendelkezésekről gondoskodnak,
melyek a fiókegyületnek a központtól való
teljes függetlenítését biztosítják.*

A bácskai urak ne csak névleg, hanem
ténylegesen legyenek irányítói, vezérei azok-
nak az eszméknek és törekvéseknek, melye-
ket az intézmény hivatva lesz szolgálni.

Mindennemű, különösen a központból
irányuló illetéktelen beavatkozás lehetetlenné
legyen téve.

H I R E K.

A verslopóhoz.

Margitka! Haragszom
Magára felette,
Amiért a verssem
Tegnap »úgy« — elvette.

Illik az: megtudni
A legmélyebb titkom,
Hogy tanulás helyett
Verset írok itthon.

Megálljon, Rosszaság!
Ezért még meglakol,
Érjem csak Magácskát
Egyedül valahol.

Lefogom két kezét,
— Szörnyen megbüntetem, —
Szép piros ajkáról
Csók lesz a szüretem.

Versemért elrablok
Onnan minden mézet,
Aki jön utánam —
Üres kaptárt nézhet.

Akkor se hagyom fel,
Ha mamája látja,
Megmondom: — minek volt
Verslopó a leánya.

Dr. RISS PÉTER.

A képviselőházból.

A belügyi költségvetés tárgyalása egy
kis élénkséget vitt a Ház üléseibe. Polónyi
és társai fölhasználják az alkalmat, hogy a
főváros mostani adminisztrációja ellen rug-
janak egyet. Pedig, ha a közpályán működő
férfiak közül valaki elismerést, dicséretet
érdemel, a főváros fáradhatatlan tevékeny-
ségű polgármestere, *Bárczy* István és segítő-
társai megérdemlik ezt. Es ezt nemcsak a
munkapárt vallja és hirdeti, hanem minden
pártbeli, akit a komoly törekvést, a becsüle-
tes szándékot, a hasznos munkát méltá-
nyolni tudja.

Szerdán a költségvetési vita fölfüggesz-
tésével a véderőjavaslatról esett a szó.
Benedek János, demokrataérzésű független-
ségi politikus beszélt. Mindenki szívesen
hallgatta, mert jó szónok, s még akkor is
érdekesen beszél, ha alaposan el is veti a
súlykot.

A bácskai gárdát csak rövid ideig ér-
dekelte a bőbeszédű szónok fejtegetése. Ki
is vonult a folyosóra, ahol ki-ki a maga
dolga után nézett. *Zákó* Milánt egy elbá-
joló kedvességű, elegáns asszonyka fogta
el s fontos ügyben való közbenjárásra kérte
meg. A csajkasok gavallér képviselője nem
az az ember, aki egy szép asszony kérel-
mét meg tudná tagadni, s így a kérelme-
zőnek nyert ügye volt.

Szutrély Lipót, aki közeli rokonának, a
kedden elhunyt dr. *Szutrély* Arisztidnek te-
metésére jött föl, báró *Vojnits* Istvánt ke-
reste, aki a Ház irodájában hatalmas levél-
halmaz közt meg is talált.

Janiga János az igazságügyminiszterrel
terefereit, — nyilván azokról a dolgokról,
melyek az igazságügyi bizottság ülésén
történtek.

Dungyverszky Bogdán és *Ertl* János
kissé lekestek, ami érthető is, mert az előző
este a »Pilsent«-ben és utána a Belvárosi
kávéházban vívott szellemi csatározás hosz-
szabb pihenésre kényszerítette őket.

Gróf *Széchenyi* Emil is bent járt a
Házban s néhány fontosabb esztergomi
ügyben intézkedett.

Néhány felsőbácskai gazda *Latinovits*
Pált kereste, aki azonban csak a jövő hét
derekán jön föl, mert a gádoriaknak egy
kedvenc eszméje, az új templom ügye arra
késztette, hogy *Csernovits* Diodor mi-
niszteri tanácsos, kincstári jószágigazga-
tóhoz Aradra utazzék, ahol több napig
marad.

A h á l a.

I.

Leó már régen jár a Halmosékhoz. Évek
óta udvarol a Halmosék Elvirájának. Nem cso-
dálkozhatunk tehát, ha a közvélemény őket már
össze is eskette. Nem csodálkozhatunk továbbá,
ha őt most is éppen odamenőben látjuk.

Ujabbán még többet foglalkozott a szép
Elvirával. Még pedig azért, mert vetélytársa akadt
a Gerebélyi Pistában, aki már minden szerelmes
pár békéjét dülta, következképpen Leó és El-
vira gyöngéd érzelmét is zavarni próbálta. A
városban már nem vették komolyan a Gerebélyi
Pista udvarlását, de ugylátszik a Halmosék szá-
mitanak rá. Mintha a szülők már nem is volná-
nak olyan figyelmesek és udvariasak a Leóval.
Mindig csak a Gerebélyi Pistára volt a szemük.

A Leó nem kis meglepetésére, az anya igen
komolyan fogadta őt. Kis vártatva meg is tud-
hatta az okát.

— Itt a városban úgy beszélnek, hogy maga
Leó egy társaságban kritika tárgyává tette a há-
zunkat. Azt mondta, hogy flancolunk, pedig
nincs semmink. Adjuk a nagyot, vezetünk egy
háztartást, mint gróf Tisza István és koldusok
vagyunk. Minek mond Ön ilyet . . . ?

— De nagysád . . .

— Ne védekezzen. Olyan embertől hallot.

tam, akik ott voltak, mikor azt mondta és akiknek többet hiszek Önnél. Egyszerűen szemtelenség illet mondani, különösen magától, aki már vagy három éve mászkál ide naponként, untat buta vicceivel, tréfát űz az egész házunkból és végül még van annyi bátorsága kiállni a világ elé és ujjal rámutatni egy olyan családra, aki már régen utat akart Önnek mutatni.

— Pardon . . .

— Igen, aztán -- folytatta a felbőszített mama — a leányomra is miket traccsolt. Hogy ilyen, meg olyan ruhája van, mint egy falusi parasztlányból kivetkőztetett masamódleány. Maga ért talán a ruhákhoz? Ha maga nem tudja, hogy az idén piros a divat, fekete pöttyökkel, akkor járassa a Wiener Mode Zeitung-ot, vagy a Chic Parisien-t és tanuljon belőle, mielőtt uri társaságba megy. Egyáltalában jegyezze meg, hogy nem ilik olyat mondani, amihez nem ért. És akkor még ugrasztja a leányomat s dicséri a rózsaszín ruháját, úgy, hogy ez a leány egészen belehabarodott ebbe a ruhába, amelyet csak véletlenségből házi ruhának szántam. Kikérem magamnak, hogy ilyeneket mondjon. Különbben sem reflektálunk a barátságára, mehet, ahova akar és kérem sziveskedjék nálam többé nem alkalmatlankodni. Adieu!

— Bocsánat nagysád. Engedje meg . . .

— Semmi. Elég volt, egy szót sem akarok hallani. Ilyen emberekkel szóba sem állok.

— Kérem szépen. Jó napot.

. . . A fiu előtt egy új világ nyílt. Látta ő most már a tervet. Az egész traccs história, amiért őt most kidobták légbőlkapott mese volt csak, mégpedig arra, hogy tőle szabaduljanak. Csak szerette volna tudni, hogy a Gerebélyi Pista mondta-e ezt, vagy a mama megfontolt ostroma-e ez?

Leonak fáj a szive, hogy így bántak vele, mikor még ez előtt egy évvel a tenyerükön vették őt.

II.

A Casinóban vigan folyt a társalgás. Napirenden volt egy olyan téma, amelyet mindenki szeretett feszíteni, de egyik sem értet hozzá. Mi lehet ez a tárgy más, mint az irodalom.

— Modern irodalom? Nem irodalom ez, hanem rejtvény. Ha valaki megakarja érteni Ady Endre egy versét, az tíz napig törheti a fejét, háromszor migrain-t kap naponként és végül küssül, hogy Ady a legnagyobb magyar költő. Nagyobb, mint Petőfi, Arany, Tompa. Modern hülyeségek . . .

— Dehogy Uram, téved. A modern irodalom egy évszázaddal megelőzött bennünket. Unokáink már élvezni fogják, mi csak botorkálunk benne.

— Köszönöm szépen ezt az irodalmat. Olyant kérek, amilyen *ma* kell, nem pedig az unokáimnak, amelyek még nincsenek is a földön. Nincsen ugy uraim?

— Persze! Igaza van. Mennyire szebb uraim a Boccaccio dekameromja! Mesés — mondta Gerebélyi Pista.

— Különösen, ha a Halmos Elvirával lehet kalandokat rendezni. Ugy-e Pista? Hehehe . . . kiáltott egy ficsúr.

— Inkább beszéljünk erről a tárgyról, mint irodalmi számszavokról!

— Maradjunk tehát az Elviránál — indítványozza egy, az asztalfőn ülő ur.

— Nem kell forcírozni a dolgot — kezdé Gerebélyi Pista — úgy sem vallok. Az az egy pár csók, forró ölelés stb., aminek ugy sem lesz következménye, maradjon az a mi titkunk.

— Éljen! Látja Leó, ez aztán ember. Nem úgy mint maga. Ez a csóknál kezd a kurizálást és a forró ölelésnél (amelynek komoly következménye nincsen) végzi. Tanuljon tőle! vélte az előbb említett ficsúr.

— Mit tanuljak tőle? Hazudni? — mondá flegmatikusan Leó.

— Mit tanuljon Gerebélyitől? — kérdé nyomatosan a ficsúr.

— Szemtelenül hazudni! vágta vissza Leó.

— Ki hazudik? Én hazudok? Mi? — ordított megsértett vadkan módjára Gerebélyi.

— Ha éppen kívánja még egyszer hallani

Gerebélyi ur, megmondom még egyszer. Öntől én nem fogok aljas, piszkos hazugságokat tanulni. Érti?

— Értettem. És tudja mi ennek a következménye?

— Nem Öntől fogom azt tanulni.

— Tehát — a viszontlátásra, szólt jelentősegteljesen Gerebélyi Pista.

Az egész Casinó föl volt háborodva. Ki ennek, ki a másinak fogta a pártját. Csak két ember ült hidegen, izgatottság nélkül a helyén, Gerebélyi és Leó. Hiszen érezték ők azt már előre, hogy ennek a kényes viszonyoknak ez lesz a vége. Tehát külsőleg a nyugodtságot szimulálták.

Gerebélyi Pista vitte a nagyszót.

— Uraim! Az imént azt mondták rám, hogy hazudtam. Hát jó, bebizonyítom, hogy nem járt félre a szám és elregélem az egész históriát. Aki ezt a lányt látta és beszélt vele, az bizonyára nem fogja azt mondani: ez a lány becsületes, tisztességes. Leri az arcáról a romlottság . . .

— Kikérem magamnak — ordította magából kikelve Leó, hogy egy tisztességes uri leányt *uri társaság* előtt sértgesen. Aki annyira kivetkőzött emberi formájából az csak arra méltó, hogy leköppessék és kigolyóztassék az uri társaságból. És ilyen ember a mi uri Caszinónk tagja. Pfuj!

Gerebély Pista úgy tett, mint aki nem hallotta az iménti szavakat. Tovább szavalt, tovább vitte csúf beszédét. Leó egész testében remegett. Verekedni szeretett volna, ütni, vágni, amit látott. Verekedni kívánt szunnyagó állapotából ébredező vadállati ösztöne. A társaság többi tagja a Casinó renoméja érdekében véget vetettek a nagyon is izgatott helyzetnek és hazakapacitáltak a két ellenfélt.

III.

Másnap találkozott a két versenytárs * i erdőben. Pisztolypárbajra mentek.

Rendes ceremóniával felállították őket, magától értetődik, többszörös kibékítési próba sikerelensége után. Azután odanyomták a kezükbe a revolvért és ezzel átadták őket lovagias bátorságuknak és — végzetüknek . . .

Kétszeres golyóváltás eredménytelen volt.

A harmadiknál összeesett Gerebélyi Pista. A melléből patakzott a vér. Csak töredezetten beszélhetett és odahívta az ellenfelét, a Leót.

Odanyújtotta kezét

— Bocsáss meg Leó. Nem tudtam, hogy annyira megbántottalak. Én csak tréfának vettem az egészet. Amit a Casinóban mondtam, az is hazugság volt. Bocsáss meg . . . vékeztem. Meg fogok halni, érzem, de esetem példa lesz azokra, akik becsületes, tiszta sziveket összetörni készülnek, hogy a saját, piszkos, romlott, légváras céljukat elérjék. Ha még egyszer előről kezdhethnék . . . csak még egyszer. Egyetlen egyszer. Megbocsátasz?

— Meg. Rád nem haragszom, nem is tettem volna ezt; de a lánynak, annak a lánynak a becsülete kívánta, parancsolta azt nekem, aki kidobott engem, mint az utolsó csalót, de akit én most is becsülöm . . . hiszen a nő gyöngye ingatag . . . Megbocsátok. De ha felépülsz a becsületszavadra igérd, hogy elveszed azt a lányt, az Elvirát. Megigéred?

— Elveszem, anyám siri nyugalmára esküszöm.

— Tehát a viszontlátásra az esküvődön, melyre remélhetőleg meghissz! — és távozott.

IV.

A sors másképp akarta, mint a két párbajzó: Gerebélyi Pista meghalt. Keserűen meglakolt azért a pár hazug szóért, amelyekkel egy becsületes, szegény leányt a sárba rántotta . . .

Leónak aznap nem volt nyugta. Idegessége még fokozódott, mikor Gerebélyi Pista halálhíre hozzá is eljutott. Járt, kelt a házban, de egy sötét árny mindenütt a nyomában volt. Szabadulni szeretett volna; rohanni valahová, ahol csend van, békesség; menekülni egy gondolatától: megöltem egy embert . . .

Elment a kávéházba ujságot olvasni, az

gondolta ott megnyugszik háborgó lelke. Az emberek élénken tárgyalták az eseményt A kávéházi vendégek nem akartak ráismerni és szidták őt.

— Egy ilyen mihaszna kölyök krakélereskedik, még a béketűrő embereket is kihozza a sodrubból s aztán fejbekölintja, hogy másnap belepusztul a sebébe. Hát igazság ez? Ilyen gyerekeknek már ilyen elvetemült gondolatvilág! És a szegény Halmos Elvira most gyászolja a vőlegényét. Szegény! Igazán sajnálatra méltó. Tudom nem fogja megköszönni ennek a gyilkos suhancnak . . .

Leónak zugott a feje. Ő abban a hiszemben végezte tettét, hogy missiót teljesít, megmenti egy leánynak a becsületét egy olyan fórum előtt, amely dominál a városban, amely ítélő szerepet játszik a társadalom felett. Ő érzéseinek leg-szentebbike érdekében szállott sikra és mi a jutalma? Hogy sárba rántják, gazembernek titulálják és kiálkozzák őt, mint annak az embernek a gyilkosát, akit egy hön szerető menyasszony sirat, gyászol . . .

Kezébe akadt a helyi lap. Gépiesen végiglapozott, míg szeme meg nem akadt egy felíráson.

Nagy szenzáció.

— Egy párbaj halálos kimenetele. —

Egy leány miatt?

A cikkben pedig csupa a sértő szó rája, csupa a kihívó hazugság. Azt írja, hogy Leó a hibás, ő a gyilkos, ő a gazember, ő a boldogságrontó. »Most pedig — írja a lap — midőn a szerencsétlen áldozat mellett siratja fájó könnyeit Gerebélyi Pista menyasszonya, magába szállhat a gyilkos meggondolni, mi az egy boldog párt szerencsétlenné tenni és elrabolni egy leánytól azt, ami neki *minden* . . . Legyen ez az eset példa városunk társadalmának és mutassa meg, hogy az ilyen krakéler, pimasz fickókkal ugy kell elbánni mint a legutolsó betyárral. Ki kell dobni minden valamire való társaságból, szóba sem kell állni vele, akinek a kezén egy olyan ember vére tapad, aki mindenünknek osztatlan tisztületét és becsülését birta.«

Tehát mégis ő a hibás?

Ah! nem tudja őt megérteni a világ . . .

Másnap eltűnt a Leó. Új életet ment kezdeni oda, ahol a szerénység erény, ahol a becsület minden és ahol az örök békesség honol. Elment az emberek gyarló és félszeg világából egy olyan világba, ahol nem saját magának él, hanem elhagyott embertársainak és annak az Urnak, akinek mindennap intézzük fohászainkat: *Miatyánk Isten ki vagy a mennyekben . . .*

Groll József.

Kádár István orvos lesz.

VI-ik gimnáziumba jártam, amikor egyszer csak föltendelt osztályfőnököm a szobájába.

— István maga elmegy Király Gertrudishez, akit elé fog készíteni a magánvizsgára. Nehéz dolga nem lesz, mert az a maga osztálytársa. Minden leckéből közösen készülhetnek el jól és alaposan. s még szép fizetést is fog kapni ott stb. stb.

Én voltaképen nem is tudtam, ki az a Király Gertrudis és miért, mily alapon jár ki nekem ez a megbízást. A megbízást azonban elfogadtam. Hiszen szép zsebpénzt jelentett ez nekem és a tanárom küldött oda. Ez pedig parancsnál is sokkal több. S telt az idő, multak a napok. Én pontosan teljesítettem kötelességemet. Olyan lelkiismeretes instruktor alig akad még egy, mert szívem legelrejtettebb zugában egy halovány reménység él. A remény már az első órákban jelentkezett. Gertrudis igen jó fölfogású, okos, szeretetreméltó tanítvány volt. Szeretetreméltósága volt szerencsém, mert különben nem lettem volna szerelmes belé. Azt mondják a szerelmes ember igen sokat szenved. De mikor olyan kellemes szeretni, mikor oly isteni, titokzatos valami hatja át az illetőt, ki törődik a szenvedéssel. Én is ilyen gondolatokkal foglalkoztam, de csak magamban. Sokkal gyávább voltam, semhogy Gertrugisnak nyilatkozni meritem volna. Ahelyett azonban a legszebb rózsák, a legszebb csokrok az ő keblén, az ő ablakában diszelegtek. Hiszen volt zsebpénz bőven és a jó felelet, a kitűnő eredménnyel elkészített feladatok bőségesen szolgáltak a jutalomra. Magam pedig nem voltam rest folyton és folyvást az amo,

phileo, szeretni ígéket ragoztatni. S Gertrudis már a 11-ik napon nagyszerűen tudta minden nyelven kimondani: szeretlek. Sajnos csak elméletben! Sőt a másik szobában mindig ott ülő mama is értett hozzá és ki is fakadt egy alkalommal, hogy minek az a sokszori ismétlés.

— Nagyságos asszonyom — volt a felelettem — az igeragozás a legnehezebb és a legfontosabb. Aki ezt érti, igen könnyen boldogul a nyelvekkel. Nem elég a der, die, das helyes elhelyezése és alkalmazása, kell érteni máséhoz is.

S ami talán a mamának szemet szurt, az Gertrudisnak fel sem tűnt. Amit a tanító előadott, azt ő mind lelkiismeretesen megtanulta, mert a lányok igen jó tanulók, roppant nagy ambícióval dolgoznak.

En pedig már azt képzeltem, hogy dr. Kádár István orvos vagyok és a feleségem a gyógyszerészem. A feleség Gertrudis képét viselte álmaimban. Nagyratörő lelkem igen magasra vágyott, amiben élénk és merész fantáziám nagy mértékben támogatott. Minden esetre ideális dolog lehetett volna, de az amo, amas stb. lassanként kikopott a felteendő kérdések közül, mert a das Mens és der Frau felette sürgős beavatkozást igényelt. Ekkor már januárban voltunk és a magánvizsga gőzerővel közeledett.

Az én Gertrudisem, kedves tanítványom igen nagy szorgalommal forgatta a könyveit, mindenből jelesre aspirált és szenvedtem is eleget a német elhanyagolás miatt. De mit nekem a szenvedés?! Hiszen Gertrudis volt annak indító oka. Mindennap egy csomó szemrehányásban volt részem, még a mama részéről is, mert a német nyelv nélkül boldogulni nem lehet még a magánvizsgákon sem.

Egyszer én is kifakadtam: Hát mi vagyok én? Gouvernant, bonne, vagy mi? hogy németül tanítsak meg valakit egy fél év alatt tökéletesen beszélni, amikor még ott van a számtan, mértan, latin, görög stb. De meg kellett tennem. Gertrudis szelíd tekintetével rám tekintett és én kezes báránként tettem eleget kérésüknek, mert hát orvos akartam lenni és a gyógyszerész is fontosnak látszott előttem. Álmaim szép reményekkel kecsegtettek, minnek folytán egész éjjelket tanultam, hogy Gertrudis összes kérdéseire megfelelhessenek. Ezek után egész diszkurzusokat folytattunk németül jól és rosszul, csak hogy itt se legyen fennakadás. Tanítványomnak pedig folyton volt kérdezni valóját, mindent akart tudni, csak egyre nem volt sosem kíváncsi, hogy mit jelent a »szeretlek«. De a reménység nem hagyott csüggedni és az ő nemes, mindig dicséretre méltó szorgalma nem engedett elernyedni. Előíttem egy kedves jövő állott, melynek fénypontja, a doktor titulus és annak tulajdonosa és neje ragyogta be pályafutásomat.

Boldog reménység! Mily kedves volt remélni, mily édes volt álmodozni az eljövendőkről! »Dr. Kádár és dr. Kádárné« — mily eszme és gondolatleljes szavak!

Elképzelhető ilyen körülmények folytán, hogy Kádár István milyen ambícióval tanult, az osztályban mindenkit megnyert remek, szép feleleteivel. Tanára pedig örömmel buzdították kitarásra, további szorgalomra, mert lelki szemek is maguk elé képzelték a jövő egyik kitűnő orvosát az ő személyében.

Pedig, ha tudná az ember, mit rejt a jövő? Kinek és melyik reményét valósítja meg az idő? Terveket szövögetünk folyvást, de azok teljessége nincs kezeink közé lerakva. Kádár is csak tervezgetett, de hogy a cél végső pontja hogyan alakult, azt a jövő van hivatva megmondani.

Kalypszo.

A vármegyei főjegyző ünnepeltetése.

Impozáns módon adott kifejezést Bácsbodrog vármegye tisztikara dr. Szabovlyevits Dusan újonnan megválasztott főjegyző iránt tanúsított őszinte tisztelete és szeretetének. Az új főjegyző ugyanis folyó hó 21-én ünnepelte házi védszentjének évfordulóját. Ez alkalomból a vármegye tisztikara teljes számban felkereste szeretett főjegyzőjét, hogy jó kívánatait és ragaszkodását nyilvánítsa. Dr. Szabovlyevits Dusan jóleső örömmel és megindultsággal mondott köszönetet a tisztikarnak. De nemcsak tisztársai, hanem jóbarátai és ismerősei is tömegesen keresték fel, úgy a város, mint az egész vármegyéből.

Vértesi Károly szoborszemléli útja.

A Nyiregyháza megjelenő »Szabolcsvármegye« című napilap 265 számában olvassuk, hogy: »Vértesi Károly ügyvéd, a Bácsbodrogmegyei Irodalmi Társaság, a Rákóczi és Erzsébet királyné szobor-bizottság s. a. t. elnöke Nyiregyháza volt, meglátogatta Popini Albert tanárt, a Besenyei Kőr titkárát, majd a Múzeumban elhelyezett Kossuth-szobor pályaműveket tanulmányozta. A Múzeum dus anyagát, szakszerű elrendezését dicsérte és értékét közel félmillióra becsülte. A jeles utirajzoló, kinek negyven éves írói jubileu-

mát az idén nagy fényvel ünnepelték a fővárosban, Nyiregyháza rohamos fejlődését csodálva, sok terét és épületeit dicsérte. Vértesi innét Debrecen megtekintésére utazott«. Mi is úgy tudjuk, hogy Vértesi a felsővidék városaiban tanulmányozta a felállított szobrokat, szobortalapzatokat és a szobrok elhelyezését. Megnézte Miskolcon a Szemere Bertalan és Kossuth Lajos szobrát, (Köllő Miklós) Nyiregyháza a Besenyei szobrát, (Kallós Ede) Debrecenben a Bocskay (Holló Barnabás) és Csokonay Viléz Mihály szobrát. Valamennyi szobor álló alakban van. Mindezek mögött nem fognak állni a zombori szobrok, sőt ezeknél szebbek lesznek.

Rémes szerencsétlenség Regőczen. Regőczeről jelentik a következő rémes esetet: E hó 23-án délelőtt Achbaum Rudolf főmolnár sógora, Jáger Henrik a sógorához ment ebédelni. Ebéd után, mivel Achbaumnak és feleségének sürgős elfoglaltsága volt, eltávoztak hazulról, otthon hagyva Jáger Henriket és kis fiukat. Jáger, mivel nagyon fáradt volt, a malomban teljesített szolgálatától, leheveredett az ágyra és nemsokára elszunynyadt. A kis Achbaum János pedig játszózni kezdett azzal, amit talált a szobában. Mikor megunt a játékot, felmászott a takaréktűzhelyre, és az ott talált gyufávat kezdte babrálni, majd mulatozásból gyujtogatni kezdte a gyufaszálakat. A butorzat hamarosan lángba borult. Ezt nem vette észre a mélyen alvó Jáger, aki a kábító füsttől nemsokára elájult s eszméletlenül terült el az ágyon. A tűz mindinkább terjedt a szobában s belekapott Jáger Henrik ágyába is. Az ágy nemsokára lángban állott s Jáger Henrik félig megégett. A kis fiút is elkábította a rettenetes füst. A félig elszenesedett égő butorzarabok a kis fiú mellé estek s őt is összeégették. Nemsokára jött haza Achbaum. Mikor az udvarba lépett, furcsának találta a kihaltnak látszó házat s azt, hogy nem fut elébe a kis fia. Mikor a konyhába lépett, amely szintén kezdett megtelenni füsttel, rettenetes sejtése támadt. Izgatottan rántotta fel az ajtót s a következő pillanatban kénytelen volt visszahökölni a kitóduló fojtó füstgomolyagtól. Nemsokára teljesen kitisztult a szoba s ekkor rémes látvány tárult szeméi elé. A földön feküdt kis fia teljesen megsülve. Még élt szegényke, de pár perc múlva kiszüvedett. Az ágyon egy félig megszenesedett, teljesen felismerhetetlen ember holtteste nyult el. Ez Jáger Henrik holtteste volt. A halottakat fel fogják boncolni és a vizsgálatot is megindították, hogy kit terhel a felelősség ebben az ügyben.

Báró Vojnits István Kiskéren című tudósításunk kiegészítéseül annak a ténynek megállapítását kéri levelezőnk, hogy a szintén jelen volt dr. Récsi Ede nagyhatású felköszöntőben e vendégek nevében köszönte meg a szives vendéglátást.

Bácskai nászutazók a pápánál. Falcione Nándor zombori takarékpénztári igazgató veje, Hegedüs Valér, a fiúmei kormányzósághoz besorozott miniszteri segédtitkár, fiatal nejevel, Falcione Margittal Olaszországba utaztak. Az új házaspár római tartózkodása alkalmával Csiszárík János dr. prelátus és Bisleti pápai udvarnagytól útnyi engedélyt kapott magánkihallgatáson megjelenni a pápánál. A kihallgatáskor a pápa Hegedüshöz a fiúmei egyházi viszonyok felől intézett kérdéseket, nejeinél pedig a magyarországi különösen a kalocsai főegyházmegyei dolgok iránt érdeklődött; végül áldását adta a fiatal párra. Azután Merry del Val biboros államtitkáránál tisztelegtek. Az államtitkár szintén részletesen kérdezősködött a hazai viszonyok és különösen a kalocsai érsek felől, s örömet fejezte ki, hogy magyarokat fogadhatott. A fiatal pár ezután kivételes engedelemmel megtekintette a pápai csillagvizsgálót és a vatikáni kertet.

Szilbács község tűzveszélyben. Vasárnap este — mint levelezőnk írja — irtózatos szélvihar támadt, és ugyanekkor kigyuladt Paity Nikola szérűskertjében egy szalmakazal. Leirhatatlan pánik támadt a lakosság között. Kétségbeesésükben megrohanták a postahivatalt, hogy távbeszélő útján a szomszédos községektől segítyt kérjenek. Állatván a nagy veszélyt, a postahivatal néhány pillanat alatt felhívta Szépliget, Parrag, Paripás, Pinczéd, Urszentiván, Kölpény, Petrőcz, Bulkeszi, Wekerlefalva, sőt a hármás Palánka községeket is, ahol éppen Szilbács község jegyzője időzött, aki onnan két angol telivér lován a nagy sötétség dacára ugyanazon idő alatt tette meg a 2—3 órai utat, mint a vicinális vonat. Annak a hírére, hogy az egész község a lángok martalékává válik, az a terv érelődött meg benne, hogy egyetértve a járás főbirájával, befűttenek egy mozdonyt, és a hármás Palánka összes tűzifecskendőit és tűzoltóságát mozgósítva, külön vonaton szállítják Szilbácsra. De nem került ennyire. Egy hatalmas zápor segítette a tüzet lokalizálni azoknak a derék önfeláldozó tűzoltóknak, akik a szomszéd községekből fáradságot, akadályt nem ismerve segítségünkre jöttek. Még *Dungyverszky* György kölpényi nagybirtokos kitűnően fölszerelt magántűzoltósága sem hiányzott. Mintegy varázsütésre összesereglett itt minden. A község képviselőtestülete, mindazon tűzoltóknak, kik önfeláldozón tüntettek ki dicséretreméltó ügybuzgalmat, pénzbeli jutalmat akar juttatni.

Katalin bál Csurogon. Szép és sikerült, táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendezett — mint levelezőnk írja — e hó 25-én a csurogi aranyifjuság. Szinre került, Kabos Ede magyarosította »A páholy« című bohózat, Popovics László rendezésében. A szereplők szép és élvezetes játékot mutattak be, úgy hogy a közönség zajosan megtapsolta őket. Az előadás után tánc következett, mely reggelig tartott kedélyes hangulatban. A kasszánál befolyt 250 korona, ebből 100 korona a tiszta jövedelem. Felülfizettek: Dr. Kozics Elemér, 5.20 kor; Kékit József 3 kor; Freud Jakab, Gavrilovits Dusan 2—2 kor; Tasch János 1.20 kor; Freud Manó, Szretykov Mária, Kozarszky Voin, Teofanovits Vazul, Mucsalov Branko, Sztojadinovits Mita, Beck Henrik és Niefer Adám, 1—1 kor; Lázity István, 0.80 kor; Sajó Miksa, Neu Adám 0.60 kor; Sajtos Bálint 50 fill; Vida József, Tomity János, Ofner Béla, Kovács János, Lederer Árpád, Spiro N. 40—40 fill; Vencler István, Hirschl Ignác és Lampel József 20—20 fillért. Fogadják a nemes adakozók, ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

Öngyilkosság Bajmokon. Bajmokon — mint levelezőnk írja — folyó hó 27-én esti 9 órakor Milodánovits Béla 21 éves kereskedő dobt el magát az életet. Csantavéri uton levő lakásán hasba lőtte magát s nyomban meghalt. Tettének elkövetése előtt vidáman beszélgetett hozzátartozóival s így teljesen érthetetlen, hogy szomorú tettét miért követte el. Temetésére az engedélyt a szabadkai ügyészségtől megkérték.

Házasság. *Köszegi* Ferenc bajmoki tanító f. hó 28-án kötött házasságot *Pénzes* Berta bajmoki tanítónővel. Az esketést *Hegedüs* Lénárd esperes plébános végezte szép beszéd kíséretében.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály özvegye* 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Színészet Apatinban. Halmi és Józsa igazgatók — mint levelezőnk írja — jó társulattal november hó 22-én megkezdtek Apatinban a »Benzinger«-féle vendéglőben előadásait. »Az obsitos« operettet adták legelőször. A társulat kiváló tagjai: Józsané Mariska, Halmi Jenő, Józsa László, Balla Béla, Gyöngyi Bözsi, Dörner Jenő. Kár, hogy Apatin gyéren látogatja a szép és jó színmű előadásokat.

Községi képviselőtestület választás Apatinban. E hó 25-én volt Apatinban — mint levelezőnk írja — a községi képviselő választás, mely a munkapárt győzelmével végződött. Megválasztottak: *Schmausz* Endre ny. főispán, *Ehman* Ferenc ny. tanító munkapárti titkár, dr. *Zsubory* József országgy. képviselő, *Dombovits* Ignác munkapárti elnök, *Gász* Mátyas lapszerkesztő, *Szähl* Antal, *Szähl* János, *Hoffman*, *József*, *Dressler* Ferenc, *Hess* Péter. Póttagok: *Linz* Péter, *Portner* Mihály, *Naftz* János, *Mundveil* I.

Az apatini férfi dalárda. Folyó hó 25-én szombat a Lindenmajer vendéglő összes termeiben Katalin Estély-t rendezett. Az estély műsora ritka élvezetet nyújtott a nagyszámú vendégeknek. Előadták: »Az Elevenen Halt Házaspár« című bohózatot, melyben Ezer Antal, *Vitzman* Rózsi, *Vindisch* Lajos, *Dolezsl* Elziska, *Sziegler* Péter, és *Fertner* Mariska tüntették ki magukat szép játékkal. Volt még »Quartett« »Dialog« előadás. Azután tánc volt reggelig.

A »Bácsi tiszai ármentesítő társulat« nov. hó 25-én tartotta rendkívüli közgyűlését, melyen dr. *Mikosevits* Kanut országgy. képviselő elnökölt. Elhatározták az igazgató-mérnök előterjesztésére, hogy 50.000 korona költséggel, a társulat hivatalainak részére székházat építenek. A székházban nyer elhelyezést az igazgatói lakás is. A tisztviselők alapfizetését, tekintettel a nagy drágaságra, 400—400 koronával felemelték. A társulati szabályzatoknak módosítására bizottságot küldtek ki. A budapesti telefon szaktanfolyamra két gátort küldtek ki 5 korona napidíj mellett. A társulati telefonnak a IV. öblözetű gátbirtosi háztól Óbecse községhezágig terjedő szakaszát megszüntették.

Halálozás. *Szonomár* Elek vm. törvényhatósági bizottsági tag e hó 24-én Óbecsén 54 éves korában meghalt. A derék férfit, aki Óbecsén vezetőserepet vitt, nagy részvétellel temették el.

Cservenkának nem kell a Dkme. Cservenka község a napokban tárgyalta a Dkme kérelmét, mely a községnek az egyletbe való belépésére irányul. Nagy többséggel elutasították a kérelmet.

Előjárók választása Kunbaján. Kunbaján — mint nekünk írják — a napokban tartották meg az előjárók választását. Bíró lett Lutz Antal, albíró Freidinger Mátyás, közgyám Ollman Márton, adópénztárnok Neszner Mihály, községi pénztárnok Brandt Albert. A választást Koller Oszkár főszolgabíró vezette a föle megszokott tapintatossággal és szigorú törvényességgel.

A bajai izr. nőegylet december 10-én délután 5 órakor rendezte első teastélyét, melyen Toch Zsigmondné operaáriákat fog énekelni, a zongorakíséretet Fried Olga látja el. A vigalmibizottságnak sikerült megnyerni a »Pesti Napló« belmunkatársát Seres Lászlót, ki az estélyen a »reichstadti hercegről« fog felolvasni. Seres előadása iránt élénk érdeklődés nyilvánul városzerte.

Palánka legtöbb adót fizető polgárainak jegyzéke. Palánka község most tette közzé a községi virilisták névjegyzékét, mely a következő: 1. M. kir. kincstári állami csikótelep 4568 kor. meghatalmazott martonháza Marton István jószágfelügyelő. 2. M. kir. kincstár erdészeti ág 1751-93 kor., meghatalmazott Trauer Gyula m. kir. főerdő mérnök. 3. Reszely Károly kereskedő 1458-79 kor. 4. ifj. Schön János földb. 1044-23 kor. 5. Dr. Revicky Jenő közjegyző 852-92* kor. 6. Wetzlberg Mór keresk. 783-97 kor. 7. Fertályi János állatorvos 706-50* kor. 8. Schröder György plébános 678-28* kor. 9. Reiter Ferenc vendéglős 651-94 kor. 10. Kuhn József földm. 607-85 kor. 11. Honld Imre gyógyszerész 571-34* kor. 12. Brandalik Jakab földműves 568-45 kor. 13. Hiel József vállalkozó 552-32 korona. 14. Hauswirth József keresk. 496-96 kor. 15. Donát János kereskedő 476-60 kor. 16. Busch Jakab földbirtokos 473-75 kor. 17. Kristofek József pénzt. igazgató 471-56 kor. 18. Dr. Vermes Jenő ügyvéd 461-78* kor. 19. Dr. Ig Ede orvos 456-36* korona. 20. Ambrozi Antal félaggyáros 451-36 korona. Pótagok: 1. Busch Antal földbirtokos 445-77 kor. 2. özv. Hipp Dezsőné házbirt. 420-20 kor. 3. Horovitz D. L. házbirt. 419-28 kor. 4. Busch József földbirtokos 416-12 kor.

Községi képviselők választása Bácsalmáson. Bácsalmáson e hó 23-án történt a részleges községi képviselőválasztás Koller Oszkár főszolgabíró elnöklésével. Megválasztottak: Ulrich Péter, Babér Lajos, Knecht Péter, Schoblocher György, Evin Mihály, Paszterkó György, Mayer János, Fatter János, Koch János, Cziczinger Adám. Továbbá 10 pótagot is választottak.

Mélykutak Boldogasszonyfalván. Mint levelezőnk írja, az elmúlt napokban volt a felülvizsgálat Boldogasszonyfalva mélykutjain. Dr. Széchenyi Tamás járási főszolgabíró és Kende Ignác kir. főmérnök éjtették meg. Mindent rendben találtak. A képviselőtestület további 10 kútnak a furását határozta el.

A szabadkai ügyvédi kamara közgyűlése. A szabadkai ügyvédi kamara december hó 10. délelőtt 10 órakor a kamara hivatalos helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Ez a közgyűlés a megjelenők számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Tárgysor: 1. A gyám- és nyugdíjintézet öt közgyűlési tagjának választása. 2. Az ügyrend 19. §-a értelmében beadható indítványok.

Egy gimnázista öngyilkossági kísérlete. Ujvidéken Albrecht Artur V-ik oszt. gimn. tanuló revolverrel mellbe lötte magát, mert Hauschka József hitoktató egy közbeszólása miatt megdorgálta és az osztálykönyvbe írta. A fiu sebei súlyosak. Az esetről jelentést tettek a közoktatásügyi kormánynak.

Községi képviselőválasztás Ószivácson. Ószivácsi tudósítónk írja: F. hó 25-én éjtették meg községünkben tíz képviselőtestületi tagnak megválasztását, azok helyébe, kiknek megbízatása az idei évvel lejár. A választás három bizottság előtt történt. E bizottságok elnökei: Dr. Neugebauer Dávid körorvos, Hettaszhamer Henrik ref. lelkész és Keck András kereskedő voltak. A választás a legnagyobb rendben folyt le. Megválasztottak az I. kerületben: Rendes tagok: Kalugyerszki Ráda, Schira János, Paluska József. Pótagok: Klepp János, Schuck Márton. II. kerületben: Rendes tagok: Pein Mláden, Bickiczki Milutia, Haskalisz Szevén. Pótagul: Raskovits Szevén, Kalentity Szevén. III. kerületben: Pein Mita, Tipaity Toma, Rávkov Ráda, Raits Isza. Pótagul: Csupits Száva.

Néhai Dudás tanfelügyelő özvegyének nyugdíja. Néhai Dudás Gyula kir. tanfelügyelő és író sokat dolgozott a közért, s eközben megfedkezett magáról és családjáról gondoskodni. Erthehető tehát, hogy özvegye most azzal a kéréssel fordul Zenta városához, hogy boldogult férje által megírt városi monografiáért járó 1000 koronát adják ki neki. Minthogy ez a követelése nemcsak méltányos, hanem jogos is, a város az összeget bizonyára szó nélkül kiutalványozza.

Parkirozás Boldogasszonyfalván. Boldogasszonyfalva község piacterén mint levelezőnk írja — a múlt héten már megkezdték a parkirozás előmunkálatait. A már szépen előrehaladott munka Ajvázi Miklós szabványi műkertész szakavatottságára vall.

A tanfelügyelő Boldogasszonyfalván E hó 23 és 24-én tartotta rendes évi látogatását Faragó János tanfelügyelő a boldogasszonyfalvai községi elemi és felekezeti népiskolákban. Mindenütt teljes megelégedését fejezte ki — mint levelezőnk írja — a tanulók előmenetelén.

Bezsdáni káplánná az érsek Finta János horgosi káplánt tette meg.

Az óbecsei virilisták. Az óbecsei virilisták a jövő évre a következők: Dungserszky Bogdán 5659 K 21 f, dr. Gombos Dezső* 5222 K 22 f, dr. Galambos Pál* 4774 K 72 f, dr. Gerster Károly* 4291 K 58 f, Zsótér Andor 3352 K 31 f, id. Gerber Nándor 3299 K 30 f, dr. Milkó Ignác* 3025 K 04 f, dr. Tripolszky János 2780 K 50 f, Freund József 2380 K 51 f, báró Jóvics-Alap 2315 K 30 f, Horvácky Gergely 2135 K 93 f, Pillischer Manó 2081 K 27 f, dr. Vojnovits Vladan* 2057 K 80 f, Tripolszky Imre 2002 K 18 f, Debelyácsky Izidor 1931 K 22 f, dr. Székely Ignác 1816 K 92 f, Glavaski Milán 1762 K 83 f, Vissy Károly* 1727 K 18 f, dr. Vlahovits Iván* 1715 K 02 f, ifj. Komáromi Pál 1712 K 52 f. Pótagok: Boár Tószó 1643 K 80 f, Gortva Péter 1643 K 78 f, Dzsígurszky Szimó 1502 K 43 f, Frenner István 1474 K 18 f, dr. Darvas Károly* 1424 K 15 f.

Tűz Bajmokon. Bajmokon — mint levelezőnk írja — e hó 23-án délelőtt 9 órakor Maizl Istvánnak a Deák Ferenc- és Magyar-utca sarkán levő háza kigyuladt és teljesen leégett. A padlason levő gabona mind elégett. A kár 1000 kor., amelyből biztosítás révén csak 400 korona térül meg.

A legkiválóbb orvosok egyhangú véleménye, hogy a gyermek a fejlődés szakában van legjobban arra utalva, hogy hatékony tápszerekkel erősítve a legkülönbözőbb ragályos betegségek ellen ellentálló képessé tételése, s ugyancsak egyhangú vélemény az, hogy e célra legalkalmasabb a csukamájolaj, mely könnyű emészthetősége által válik igen becsessé. E célra legjobban ajánlható a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincs, a gyermekek szívesen veszik. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész Bpsten s üvegeje 2 korona a gyógyszerárakban.

Színészet Zomborban. A zombori színházulat a közönség lelkes pártolásával adja előadásait, melyek közt az újabb darabok nagy része is talán kerül. Az operettekben leginkább *Szentgyörgyi* Lenke tűnik ki tetszetős megjelenésével, temperamentumával, ügyes táncaival és művészi énektudásával.

KÖZGAZDASÁG.

A bácsmezei agrár takarékpénztár alaptőke-emelése. A bácsmezei agrár takarékpénztár r.-t. Zombor, alaptőkéjét 500.000 korona névértékű új részvény kibocsátásával felemeli. *Ezzel az intézet saját tőkéje a tartalékalappal és az új kibocsátásból eredő felpénzzel két millió koronára emelkedik.* Az új részvények átvételére a régi részvények tulajdonosainak elővételi joga van, akkép, hogy két régi részvény tulajdona egy új részvény átvételére jogosít.

A szobanövények ápolása címen szak-könyvet írt Cséser Gyula zombor városi főkeretész. A szakember széleskörű és alapos tudásával ír a szobanövényekről általában, azoknak átvételéről, öntözéséről, télen és nyáron való ápolásáról, betegségeiről és ellenségeiről. A könyv mindenkit érdekel, aki szobanövényekkel foglalkozik. Megrendelhető a szerzőnél 1 korona 40 fillérért.

Rizsliszt etetés tehének és sertésekkel. Kizárólag csakis rizsliszttel etetni nem lehet, nem szabad. Fejőstehének darabonként és naponta csakis 2 kg. adandó és pedig úgy, hogy a rizsliszt etetése 1 kg.-mal, tehát fél adaggal kezdődjék, hogy lassanként hozzászokják a marha. Sertéseknél még hiányzanak a nagyobb gyakorlati kísérletek, de ezeknél is csak kis mennyiségből, lassanként fokozatosan szabad átmenni a nagyobb adagra, azonban fejenként 2 kg.-nál többet semmi esetre se adjunk naponként. Tekintettel arra, hogy a rizsliszt néha kellemetlen szaggal bír, azt csakis igen vékony rétegben kell raktározni, gyakran forgatni, szellőztetni és lehetőleg száraz, de szellős (légvonatos) helyiségben tartani, mert dohosodásra hajlandó

s ha e hibát megkapta, oly ellenszentes lesz állataink előtt, hogy meg sem eszik. A sertések a tisztán adagolt rizsliszttel igen hamar meguntatják, azért tanácsos ezen abraktakarmányt mással keverten nyújtani, p. o. korpával, tengerivel, darával stb. Végül figyelmeztetni kívánjuk gazdatársainkat, hogy rizsliszt vételnél előzőleg kössék ki a vegyelemzés jogosultságát, nehogy értéktelen rizskorpát kapjanak vagy liszt- és korpakeveréket, avagy más hamisítványt. Tudvalevőleg ugyanis a rizskorpa nemcsak minden tápanyagot nélkülöz, hanem még az emésztést is rontja, tehát a többi, vele együtt adagolt takarmányféléknek minőségét is lefokozza, dep-primálja.

Bőrféreg. Az állatok közt a bőrféreg járványszerűen föllépett Mélykut, Tataháza, Tiszavánfalva és Martonos községekben.

Veszeltség. Jánosalmán, Zentán és Bácsordason veszeltség van az állatok közt.

Szerkesztőségi üzenetek.

F. J., Óbecse. Szives utbaigazító sorait szépen köszönjük.

K. J., Bajmok. Köszönjük. Dehogy a testvére; a nagybátyja. F. F. fh. öccsének, az elhunyt Ottó főhercegnek a fia.

Oh, hogy szerettelek. Maradjon csak a prózánál. Ezt a fajt hőlgyeink kultiválják.

W. I., Boldogasszonyfalva. Köszönjük. A jövőben is kérjük.

S. T., Magyarakanizsa. Persze, hogy Magyarakanizsa és nem Nagykanizsa; továbbá escomptálja és nem excomptálja. Dehát a sajtóhibáktól nem lehet menekülni.

Dr. P. A., Baja, Kedden tettük postára.

S. T., Baja. Szerkesztőnk a jelzett két napon betegen feküdt s e miatt nem intézkedhetett.

K. M., Kiskér. A helyreigazítás a múlt számra elkésve érkezett.

Casino, Palánka. A kisléghi Nagy-család, melynek dr. N. Á. ügyvéd is tagja, a nemességet 1633-ban kapta.

Sz. T., Topolya. A kossuthfalvi nagyobb birtokok ezek: *Ungár* József 1710 kat. hold, özv. *Fernbach* Bálintné leányai 1630 hold, *Fernbach* János 1000 hold, *Pilasánovits* József 820 hold.

N. L., Zombor. Pontos leírását nem adhatjuk. Forduljon valamely nagyobb ékszerkereskedőhöz.

Boldog vagyok. Nem lehet, mert nagyon gyenge.

K. J. Bajmok. A Dr. W.-féle szanatórium már tavaly főlzárolását határozta el. Hogy most mi van vele, nem tudjuk.

Sz. I. Zenta. Ilyen esetben nem tanácsos.

V. N., Topolya. Más helyről előbb kaptuk.

Cs. J., Bácsalmás. Illetékes helyre juttatjuk.

L. H., Jánosalma. December 10-én.

NYILT-TÉR.

SZULTÁNFORRÁS

BŐR-ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÜGYMAJTÓ ÉS HÜGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Szabadkai főraktár Illés Antal gyógyszer-tárában. Telefon 271.

Borszéki
GYÓGY-ÜDÍTŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

Szabadkai főraktár Illés Antal gyógy-szertárában. Telefon 271.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

„Futaki Tisztviselők Otthona“ egyesület

teljes

acetylen világítási

berendezése — eladó.

Bővebbet **Csorba Jenő** mérnöknel **Ófutak**.

4-1

Pályázat tanítói állásra.

Nagybaracsikára egyik tanító betegsége folytán okleveles

helyettes férfitanító

kerestetik.

Fizetése havi 80 korona. Jelentkezhetni **Kancsár László** igazgató-tanítónál. Megbízás után az állás nyomban elfoglalható.

7481. sz. kig. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Szentfűlöp községben lemondás folytán megüresedett községi

orvosi állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma: Az 1908. évi XXXVIII. t. c. alapján biztosított évi 1600 korona készpénzfizetés, 5 évenkénti 200 korona kárpótlék, mely 300 koronáig emelkedhet. 600 korona lakbér.

A vármegyei törvényhatósági bizottság által megállapítandó látogatási, rendelési, halottkémlési s esetleges fuvardijak.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy oklevéllel, születési anyakönyvi kivonat és az eddigi alkalmaztatást igazoló bizonylatokkal felszerelt pályázati kérvényök folyó évi **december hó 15-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A község 4000 lelket számlál, a lakosság német ajku miatt is ezen nyelv ismerete megkívántatik.

Hódság, 1911. november 19-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

2-1

4511 sz./kig. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Dunagárdony községében üresedésben levő községi

szülésznői állásra

pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi **december hó 18-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 400 korona készpénz.

Titel, 1911 nov. 23-án.

Szemző János,
főszolgabíró.

4760 sz./1911.

Hirdetmény.

Jánoshalma község erdejében kitermelt mintegy 3000—4000 drb. komló termelésre alkalmas, 7—8 mtr. hosszúságú

akáca karó és oszlop

eladó.

Venni szándékozók eziránt a községi előjáróshoz fordulhatnak.

Jánoshalmán, 1911 nov. 23.

Kopeczky Győző, Komáromi Gergely,
jegyző. 2-1 bíró

A palánkai járás főszolgabírájától.

5747/kig. 1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrog vármegye palánkai járásához tartozó és közel 4000 lakóssal bíró **Bácsstóváros** nagyközségében a volt községi orvosnak szabályai járásorvossá történt kinevezése folytán megüresedett

községi orvosi állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **f. évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása: évi 1600 korona törzsfizetés, 800 koronáig emelkedhető és nyugdíjba beszámítandó 200 korona ötödéves korpótlék, évi 600 korona lakpénz (amíg a község a lakást természetben nem szolgáltatandja), a szabályrendeletileg megállapított rendelési, látogatási és egyéb díjak, végül a község által legújabbán megszavazott, de még törvényhatósági jóváhagyást igénylő évi 500 korona személyi pótlék.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Palánkán, 1911. évi november 16-án.

Zsigmond János,
főszolgabíró.

2-2

2788 sz.—kig. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Tündéres községében üresedésben levő községi

végrehajtói állásra

Pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. é. **december hó 7-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 480 korona készpénz.

Titel, 1911 november 17-én.

Payerle Nándor,
tb. főszolgabíró.

2-2

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban
BEDAPEST, Teréz körút 2.

BUTOR

legegyszerűbb és legelegánsabb kivitelben **készpénzért és részletfizetésre** legolcsóbban beszerezhető

HAAS és WEISZ cégnél

Telefonszám 143.

BAJA

Telefonszám 143.

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a Városháza épületével szemben.

20-14

Kárpitos munkákat és terüzerinti lakberendezéseket elvállalunk, meghívásra azonnal jövünk.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsénymókat, keletbélyegzőt, számzógépeket és minden e szakba vágó munkát a legju-tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőt hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy rak-tárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb ki-vitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajt, valamint

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült.
kilója 2-30 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsme-gye).

A 4 kilót meghaladó rendelé-sek ugyanezen árban postadíj-mentesen küldetnek.

„Bácsme-gye“

Lapvezér:

borsodi és katymári

Latinovits Pál,

ny. főispán, orsz. képviselő.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „**Bácsme-gye**“ a 850.000 la-kost számláló Bács-Bodrog me-gyének **legelterjedtebb** lapja. Mindenütt található, ahol a me-gyei közügyekért érdeklődnek.

A „**Bácsme-gye**“ a legalkal-masabb hirdetési organum, mert a vevőközönség olvassa s így a hirdetés eredménnyel jár.

Érdeklődőknek a kiadóhivatal

BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz.

ad bővebb felvilágosítást.